

Zadatci 1.3

Vektorska analiza

By:all3n

Zadatak 1. Parametrizirajte ravnininske krivulje

a) $y^2 = x - 1$ parametrizirano: $x = 1 + t^2$
 $y(t) = t$ $y(t) = t, t \in \mathbb{R}$
 $t^2 = x - 1 \quad x = 1 + t^2$

b) $4x^2 + 9y^2 = 36y$

Ovo je elipsa, samo treba malo preoblikovati ovo, uz kraći račun se dobije

$$4x^2 + 9(y-2)^2 = 36 / :36$$

$$\frac{x^2}{9} + \frac{(y-2)^2}{4} = 1$$

sada slijedi parametrizacija :

$$x(t) = 3 \cos t$$

$$y - 2 = 2 \sin t, \text{ odnosno } y(t) = 2 + 2 \sin t, t \in [0, 2\pi]$$

c) $r = 1 + \cos \varphi$

parametrizirano:

$$x(t) = r \cos t = (1 + \cos t) \cos t$$

$$y(t) = r \sin t = (1 + \cos t) \sin t, t \in \mathbb{R}$$

Zadatak 2. Parametrizirajte prostorne krivulje

a) $A(1, 4, -2), B(3, 9, 6)$

Sada koristimo kanonsku jednadžbu pravca

$$\frac{x - x_1}{x_2 - x_1} = \frac{y - y_1}{y_2 - y_1} = \frac{z - z_1}{z_2 - z_1} = t, \text{ pri čemu ćemo uzeti } A(x_1, y_1, z_1), B(x_2, y_2, z_2)$$

Nakon što uvrstimo točke dobije se

$$\frac{x - 1}{2} = \frac{y - 4}{5} = \frac{z + 2}{8} = t, \text{ i iz ovoga samo izrazimo } x, y, z \text{ i to je to:}$$

$$x(t) = 2t + 1$$

$$y(t) = 5t + 4$$

$z(t) = 8t - 2, t \in [0, 1]$, ovaj t se dobije lako umjesto $x(t)$ uvrstite x_1 , pa onda x_2 . Dobiju se dvije

lagane jednadžbe: $1 = 2t + 1, t = 0$

$3=2t+1, t=1$, dakle t može ići između ove dvije vrijednosti, pišemo $t \in [0,1]$

b) $y=x^2$

$$z=1-x-y$$

Paramteriziramo:

$$x=t$$

$$y=t^2$$

$$z=1-t-t^2, t \geq 0$$

c) $x^2+y^2+z^2=4$

$$z^2=x^2+y^2, \text{ u prvom kvadrantu}$$

Uvrstimo $z^2=x^2+y^2$ u prvu jednadžbu, dobije se:

$$2x^2+2y^2=4 \quad /:4 \quad \frac{x^2}{2} + \frac{y^2}{2} = 1$$

sada izvršimo parametrizaciju:

$$x(t)=\sqrt{2} \cos t$$

$$y(t)=\sqrt{2} \sin t$$

$$z=+\sqrt{2}, \text{ ovo se dobije sa se } x(t) \text{ i } y(t) \text{ uvrste u } z^2=x^2+y^2, \text{ dobiju se 2 rješenja, } z=\pm\sqrt{2}, \text{ ali}$$

se uzima +, jer se traži prvi kvadrant, dakle $t \in [0, \frac{\pi}{2}]$, jer je to kut u prvome kvadrantu.

Zadatak 3. Limes vektorske funkcije

a) $\mathbf{r}(t)=3(t^2-1)\vec{i} + \cos t \vec{j} + \frac{1}{1-t} \vec{k}$

$$\lim_{t \rightarrow 0} 3(t^2-1)\vec{i} + \cos t \vec{j} + \frac{1}{1-t} \vec{k}, \text{ samo ubacimo 0 umjesto } t \text{ i dobije se:}$$

$$\lim_{t \rightarrow 0} \vec{r}(t) = -3\vec{i} + \vec{j} + \vec{k}, \text{ pri čemu je samo trebalo znati da je } \cos 0 = 1 \text{ ☺}$$

b) $\mathbf{r}(t)=\cos(t+\pi)\vec{i} + \sin(t+\pi)\vec{j} + e^{-t^2}\vec{k}$

$$\lim_{t \rightarrow 0} \cos(t+\pi)\vec{i} + \sin(t+\pi)\vec{j} + e^{-t^2}\vec{k}$$

Dakle uvrstimo $t=0$

$$\lim_{t \rightarrow 0} \cos(\pi)\vec{i} + \sin(\pi)\vec{j} + e^0\vec{k}, \text{ rješenje samo ispada ☺}$$

$$\lim_{t \rightarrow 0} \vec{r}(t) = -\vec{i} + \vec{k}$$

c) $\mathbf{r}(t)=\frac{\sin 2t}{t}\vec{i} + e^{2t}\vec{j} + \frac{t^2}{e^t}\vec{k}$, naravno uvrstimo $t=0$, jedino kod sinusa moram napraviti

malu preinaku

$$\mathbf{r}(t) = 2 \frac{\sin 2t}{2t} \vec{i} + e^{2t} \vec{j} + \frac{t^2}{e^t} \vec{k}, \text{ pri čemu je } \lim_{t \rightarrow 0} \frac{\sin t}{t} = 1$$

konačno rješenje glasi:

$$\lim_{t \rightarrow 0} \vec{r}(t) = 2\vec{i} + \vec{j}$$

Zadatak 4. Deriviranje

Ne budem ovo pisao, valjda znamo derivirati. 😊

Zadatak 5. Odredit vektor smjera tangente i jednadžbu tangente

a) $\mathbf{r}(t) = 3t^2 \vec{i} + (1 - t) \vec{j} - (1 + t^2) \vec{k}$, $T(3, 2, -2)$, trebamo odredit t , najlakše je da uzmemo y komponentu od T i izjednačimo s onim uz \vec{j} , dakle $1 - t = 2$, slijedi ta je $t = -1$.

Deriviramo $\mathbf{r}(t)$ i ubacimo $t = -1$. Dobijemo :

$$\mathbf{s}(t) = -6\vec{i} - \vec{j} + 2\vec{k}$$

opći oblik je $\mathbf{t}(u) = \mathbf{r}(t) + u\mathbf{s}(t)$, samo ubacimo podatke koje imamo i to je to.

$$\mathbf{t}(u) = 3\vec{i} + 2\vec{j} - 2\vec{k} + u(-6\vec{i} - \vec{j} + 2\vec{k})$$

b) da ne pišem sve, postupak je isti kao i kod ovoga gore, dakle $t = 2$.

$$\mathbf{s}(t) = \pi \vec{j} + \vec{k}$$

$$\mathbf{r}(t) = \vec{i} + 2\vec{k}$$

$$\mathbf{t}(u) = \vec{i} + 2\vec{k} + u(\pi \vec{j} + \vec{k})$$

$$c) x^2 + y^2 = x, x + z = 3 \quad T(1, 0, 2)$$

Prvo nam je zadana kružnica. Nju sada treba svesti na "normalan" oblik, dobije se:

$$(x - \frac{1}{2})^2 + y^2 = \frac{1}{4}$$

$$x - \frac{1}{2} = \frac{1}{2} \cos t, y = \frac{1}{2} \sin t$$

$$z = 3 - x, \text{ odnosno } z = \frac{5}{2} - \frac{1}{2} \sin t$$

$$\mathbf{r}(t) = \left(\frac{1}{2} \cos t + \frac{1}{2}\right) \vec{i} + \frac{1}{2} \sin t \vec{j} + \left(\frac{5}{2} - \frac{1}{2} \sin t\right) \vec{k}$$

$$\mathbf{s}(t) = \left(-\frac{1}{2} \sin t\right) \vec{i} + \frac{1}{2} \cos t \vec{j} + \frac{1}{2} \sin t \vec{k}$$

Derivirati znamo, u ovom slučaju $t=0$. Dobijemo recimo da $0 = \frac{1}{2} \sin t$. Nakon što deriviramo i ubacimo $t=0$, dobije se $\mathbf{s} = \frac{1}{2} \vec{j}$, a $\mathbf{r} = \vec{i} + 2\vec{k}$.

$$\mathbf{t}(u) = \vec{i} + 2\vec{k} + u \frac{1}{2} \vec{j}$$

Edit: ovaj zadatak ima krivo rješenje u zbirci, pa valjda je ovo točno 😊

Zadatak 6.

$$\mathbf{r}(t) = t\vec{i} + (1 + t^2)\vec{j}$$

$$\mathbf{r}'(t) = \vec{i} + 2t\vec{j}$$

a) okomiti

Da bi vektori bili okomiti mora biti ispunjeno $\vec{a} \cdot \vec{b} = 0$. To ćemo i napraviti, uvrstimo vektorsku funkciju i njenu derivaciju.

$(t\vec{i} + (1 + t^2)\vec{j}) \cdot (\vec{i} + 2t\vec{j}) = 0$, množimo ovo ali tako da \vec{i} komponentu množimo sa drugom \vec{i} komponentom.

$t + 2t(1 + t^2) = 0$, riješimo ovo laganini.

$$t = 0$$

~~$$t^2 = -\frac{-3}{2}$$~~

Uvrstimo $t=0$ u vektorsku funkciju $\mathbf{r}(t) = 0\vec{i} + 1\vec{j}$, odakle je očigledno da je $T(0,1)$

b) imaju isti smjer

ovdje je $t=1$. ubacimo u funkciju i dobije se $T(1,2)$

c) imaju suprotan smjer, $t=-1$ ubacimo u funkciju $T(-1,2)$

Zadatak 7.

Traži se jednačba tangente koja je paralelna s pravcem koji nam je zadan kanonski. Ako je paralelna, imamo dva slučaja $t=1, t=-1$. Da bi odredili tangentu moramo derivirati

$\mathbf{r}(t)$. Derivacija iznosi:

$\mathbf{r}'(t) = \frac{-2}{\sqrt{t^2}} \vec{i} + 3t^2 \vec{j} - \frac{1}{t^2} \vec{k}$. Ubacite samo ovaj $t=1$ i $t=-1$ u derivaciju i u funkciju. I dobiju se dvije tangente i to je to. ☺

Napišete u onom lijepom obliku

$$t(u) = r(t) + ur'(t)$$

Zadatak 8.

Ako se dvije funkcije sijeku, njihove točke gdje se sijeku pronađemo tako da ih izjednačimo i riješimo jednačbu. Pošto je ovo vektorska funkcija izjednačit ćemo ono što je uz $\vec{i}, \vec{j}, \vec{k}$.

Napravimo traženo dobije se :

$$e^t = u$$

$$2 \sin\left(t + \frac{\pi}{2}\right) = 2$$

$$t^2 - 2 = u^2 - 3$$

Moramo odrediti t ili u , najlakše nam je iz druge jednačbe to napraviti.

$$2 \sin\left(t + \frac{\pi}{2}\right) = 2 : 2$$

$$\sin\left(t + \frac{\pi}{2}\right) = 1, \text{ sada rastavimo ovaj sinus po formuli}$$

$$\sin t \cos \frac{\pi}{2} + \cos t \sin \frac{\pi}{2} = 1$$

$$\cos t = 1, t = 0 \quad u = 1$$

Za $t=0$

$$\mathbf{r}_1(t) = \vec{i} + 2\vec{j} - 2\vec{k}$$

očito je iz ovoga da je točka $T(1, 2, -2)$, točka u kojoj se sijeku krivulje. Kut pod kojim se krivulje sijeku računamo kao:

$$\cos\varphi = \frac{1+2-2}{\sqrt{1+2+2}} = \frac{1}{\sqrt{5}} \text{ ili nakon racionalizacije } \frac{\sqrt{5}}{5}$$

Zadatak 9. Strujnice vektorskih polja

$$a) \frac{dx}{x} = \frac{dy}{-y}, \text{ potrebno je samo ovo integrirati i dobije se } y = \frac{c}{x}$$

$$b) \frac{dx}{x} = \frac{dy}{y} = dz$$

$$dz = \frac{dx}{x}, dz = \frac{dy}{y}. \text{ Integrirati ovo i izraziti x te y.}$$

Sada treba odrediti konstante, napraviti ću za C_1 , a za C_2 je isti postupak. Iz zadane točke ubacimo x, z komponente u prvu jednadžbu i dobije se vrijednost C_1 .

$$x = C_1 e^z \quad 1 = C_1 * 0 \quad C_1 = 1$$

$$x = e^z. \text{ Isto sve se napravi za y i dobije se } y = 2e^z.$$

Bilo kakve pogreške i netočna rješenja javiti na PM.HVALA!!!☺